

door Jan COOPMAN

Er wordt steevast beweerd dat de Cadzand- en Bonenstraat zo genoemd werden om te herinneren aan de uiterste kustgrenzen van het aloude graafschap Vlaanderen. Maar is dat wel zo ? Wie wist in het begin van de 19e eeuw, toen de straten een officiële naam kregen, dat "Boonen" de oude Vlaamse naam is voor Boulogne : de kennis van de eigen geschiedenis was in de brede laag van de bevolking tijdens eeuwen van vreemde heerschappij uitgedoofd, en Hendrik CONSCIENCE zou pas later opnieuw het vuur aan de lont steken. In talrijke 18e eeuwse notariële akten die Boulogne vermelden, komt slechts enkele zeldzame keren de Vlaamse naam voor en dan onder de vorm "Boelingen".

Straten hadden dus oorspronkelijk geen officiële naam, de benaming groeide uit het volksgebruik en zo gebeurde het dat één straat onder twee namen bekend stond zoals de St. Sebastiaan- of Bankroetierstraat. Soms gebruikte men de naam van een persoon of familie die er woonde, zo o.m. de Berblockstraat.

De wijk begrensd door de Visserskaai, de Oost-, Cadzand- en St. Franciscusstraten heette eertijds (17e-18e eeuw) : "'t Cazand". Van een Bonen- en Cadzandstraat was toen nog geen sprake zoals blijkt uit vermeldingen die bijna steeds "'t Cazand", soms ook met "de Vismarkt" als referentiepunt voor de ligging van de huizen opgeeft (1). Voor zover ik weet vinden wij eerst in de volkstelling van 1798 (de Franse tijd dus), "Land van Cazandstraete" en "Boonstraete".

Een notariële akte van 5 november 1698 (2) vermeldt de weduwe van zekere BOONE, die op dat ogenblik in "'t Cazand" woonde. Dit gegeven heeft de volgende gedachtentrein op gang gebracht : toen met de moderne urbanisatie "'t Cazand" opgedeeld werd in pleinen en straten, werd de naam alleen nog behouden voor het straatje langs de noordkant van de vismarkt. Bonenstraat is dan niets anders dan het officieel maken van een naam die reeds in de volksmond bestond, naar de familie die er eertijds woonde. Het werd dus Boonestraat, vertaald als Rue des Fèves door een later Fransgericht stadsbestuur dat het familieverband niet meer kende.

De vereenvoudiging van de Nederlandse spelling in 1947, voortgaande op het Franse "Fèves" (onze straatnamen waren toen nog tweetalig) maakte er "Bonen" van.

Ik durf er veel op zetten dat het huidige straatnaambord zou moeten vermelden : "Boonestraat".

(1) Rijksarchief Brugge - Not. VAN CAILLIE 1940 - boek 60 akte van 14 juni 1792 : "... de Straete die van de zuydkant van de vischmarkt naar de vesten loopt, uytkomende tegen de Oostmolen". Stadsarchief Nieuwpoort nr. 1584 : 31.10.1749 "... een huis omtrent de vischmarkt ... (paelende) van Noorden aan de Vischmarkt....

(2) RAB - Not. VAN CAILLIE 1940 - 5/105.